

Balıkesir
Üniversitesi

2025-2026

GÜZEL SANATLAR

FAKÜLTESİ

ÖZEL YETENEK SINAVI

SİSTEMİ

ANALİZİ

RAPORU

Güzel Sanatlar Fakültesi

g sf@balikesir.edu.tr

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	1
2. VERİ ÖZETİ	1
3. İKİ SINAV ARASINDAKİ KORELASYON	1
4. İKİ SINAVLI SİSTEM GÜVENİRLİĞİ	2
5. İLK 50 ADAY ANALİZİ.....	3
6. ÖNEMLİ BULGULAR.....	3
7. TEK SINAV SENARYOSU	4
8. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	4

ÖZEL YETENEK SINAVI SİSTEM ANALİZİ RAPORU

1. GİRİŞ

Bu rapor, Balıkesir Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi 2025–2026 Eğitim-Öğretim Yılı özel yetenek sınavına katılan toplam 214 adayın sınav sonuçları üzerinden mevcut sınav sisteminin istatistiksel açıdan değerlendirilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Mevcut uygulamada özel yetenek sınavı iki aşamadan oluşmakta olup adaylar desen ve imgesel olmak üzere iki farklı sınavdan değerlendirilmektedir. Nihai başarı puanı hesaplanırken bu iki sınavdan elde edilen puanların ortalaması kullanılmaktadır.

Bu rapor iki aşamalı olarak uygulanan özel yetenek sınavının tek aşamalı olarak uygulanması yönünde önerilerin gündeme gelmesi sebebiyle hazırlanmış, bu bağlamda mevcut iki aşamalı sistemin ölçme gücünün, güvenilirliğinin ve aday sıralamalarına etkisinin veriye dayalı olarak incelenmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu rapor kapsamında, 2025–2026 yetenek sınavına katılan 214 adayın desen ve imgesel sınav puanları, bu puanlar arasındaki istatistiksel ilişki, iki sınavın birlikte oluşturduğu ölçme gücü ve güvenilirlik düzeyi, ayrıca tek sınav uygulanması durumunda oluşabilecek sıralama değişimleri analiz edilmiştir.

Analizler, iki sınavın birbirleriyle olan ilişkisini, adayların başarı sıralamalarını ne ölçüde etkilediğini ve mevcut sistemin ölçme-değerlendirme açısından ne derece tutarlı sonuçlar ürettiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Elde edilen bulgular doğrultusunda, özel yetenek sınavının tek aşamalı ya da iki aşamalı olarak uygulanmasının uygunluğu değerlendirilmiş ve sınav sisteminin geliştirilmesine yönelik öneriler sunulmuştur.

2. VERİ ÖZETİ

Bu analiz, 2025–2026 eğitim-öğretim yılı özel yetenek sınavına katılan toplam 214 adayın desen ve imgesel sınav puanları temel alınarak gerçekleştirilmiştir. Her iki sınavdan elde edilen puanlar incelenerek adayların genel başarı düzeyleri, puan dağılımları ve sınavların ayırt edicilik özellikleri değerlendirilmiştir. Tanımlayıcı istatistikler kapsamında her iki sınav için ortalama ve varyans değerleri hesaplanmış, böylece sınavların puan dağılımının genel yapısı ortaya konulmuştur.

Sınav	Ortalama	Varyans
Desen	67,67	226,14
İmgesel	65,41	332,56

Elde edilen sonuçlara göre desen sınavında adayların ortalama puanı 67,67, imgesel sınavında ise 65,41 olarak hesaplanmıştır. Bu durum her iki sınavın genel başarı düzeyi açısından birbirine oldukça yakın olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte sınavların puan dağılımına ilişkin önemli bir fark varyans değerlerinde görülmektedir. İmgesel sınavın varyansı (332,56), desen sınavının varyansından (226,14) daha yüksektir. Varyansın yüksek olması, adayların puanlarının daha geniş bir aralıkta dağıldığını ve sınavın adaylar arasındaki başarı farklarını daha belirgin biçimde ortaya koyduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, imgesel sınavın adayları ayırt etme gücünün daha yüksek olduğu söylenebilir. Desen sınavında ise puanların görece daha dar bir aralıkta toplandığı ve aday performanslarının birbirine daha yakın olduğu görülmektedir. Dolayısıyla desen sınavı teknik beceriyi ölçmede önemli bir rol oynarken, imgesel sınavın adaylar arasındaki farklılıkları belirginleştirme açısından daha güçlü bir dağılım sergilediği anlaşılmaktadır.

3. İKİ SINAV ARASINDAKİ KORELASYON

Desen ve imgesel sınavlarının aday performansları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla iki

sınav puanı arasında Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Korelasyon katsayısı, iki değişken arasındaki doğrusal ilişkinin yönünü ve gücünü gösteren istatistiksel bir ölçüdür. Bu analiz sayesinde adayların bir sınavdaki performanslarının diğer sınavdaki performanslarıyla ne ölçüde ilişkili olduğu ortaya konulmuştur.

Ölçüt	Değer
Korelasyon katsayısı (r)	0,72
İlişkinin yönü	Pozitif
İlişkinin gücü	Güçlü ilişki

Yapılan analiz sonucunda desen ve imgesel sınav puanları arasında $r = 0,72$ düzeyinde pozitif yönlü ve güçlü bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu değer, adayların desen sınavında elde ettikleri puanlar yükseldikçe imgesel sınav puanlarının da artma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Başka bir ifadeyle, iki sınav aday performansları açısından önemli ölçüde benzer bir sıralama üretmektedir. Bununla birlikte korelasyon katsayısının 1'e eşit olmaması, iki sınavın tamamen aynı beceriyi ölçmediğini; birbirleriyle ilişkili olmakla birlikte farklı yetenek alanlarını da değerlendirdiğini göstermektedir.

Korelasyon Katsayısı Yorum Referans Tablosu

Korelasyon Katsayısı (r)	İlişki Düzeyi
0,00 – 0,19	Çok zayıf ilişki
0,20 – 0,39	Zayıf ilişki
0,40 – 0,59	Orta düzey ilişki
0,60 – 0,79	Güçlü ilişki
0,80 – 1,00	Çok güçlü ilişki

Bu referans aralığına göre $r = 0,72$ değeri, iki sınav arasında güçlü düzeyde pozitif bir ilişki bulunduğunu göstermektedir. Bu durum, desen ve imgesel sınavlarının adayların genel sanatsal performanslarını büyük ölçüde benzer şekilde yansıttığını, ancak aynı zamanda farklı becerileri de değerlendirdiğini ortaya koymaktadır.

4. İKİ SINAVLI SİSTEM GÜVENİRLİĞİ

Desen ve imgesel sınavlarının birlikte oluşturduğu ölçme sisteminin güvenilirliğini değerlendirmek amacıyla Cronbach Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Cronbach Alpha, bir ölçme aracını oluşturan birden fazla ölçütün birlikte ne kadar tutarlı bir ölçüm yaptığını gösteren bir güvenilirlik katsayısıdır. Başka bir ifadeyle, ölçme aracını oluşturan farklı bölümlerin aynı yapıyı ölçme derecesini ve ölçümün iç tutarlılığını belirlemek amacıyla kullanılan istatistiksel bir göstergedir.

Bu analizde desen ve imgesel sınav puanları birlikte ele alınmış ve iki sınavın aday performansını birlikte ölçme düzeyi değerlendirilmiştir.

Ölçüt	Değer
Cronbach Alpha (α)	0,829
Ölçme türü	İç tutarlılık güvenirliliği
Madde sayısı (k)	2

Cronbach Alpha Değerlerinin Yorumlanması

Cronbach Alpha (α)	Güvenirlilik Düzeyi
0,00 – 0,59	Düşük güvenirlilik
0,60 – 0,69	Sınırdaki güvenirlilik
0,70 – 0,79	Kabul edilebilir güvenirlilik
0,80 – 0,89	Yüksek güvenirlilik
0,90 – 1,00	Çok yüksek güvenirlilik

Yapılan hesaplama sonucunda iki sınavlı sistem için Cronbach Alpha katsayısı $\alpha = 0,829$ olarak bulunmuştur. Bu değer, desen ve imgesel sınavlarının birlikte değerlendirildiğinde yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip bir ölçme sistemi oluşturduğunu göstermektedir.

5. İLK 50 ADAY ANALİZİ

İki aşamalı sınav sistemi ile tek sınav senaryoları arasındaki olası farklılıkları değerlendirebilmek amacıyla adayların başarı sıralamaları karşılaştırılmıştır. Bu kapsamda, iki sınavdan elde edilen toplam puana göre belirlenen ilk 50 aday, yalnızca desen sınavı puanına göre belirlenen ilk 50 aday ve yalnızca imgesel sınavı puanına göre belirlenen ilk 50 aday listeleri karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma, mevcut iki sınavlı sistemin tek sınavlı bir sisteme göre aday sıralamalarını ne ölçüde değiştirdiğini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Karşılaştırılan Listeler	Ortak Aday Sayısı	Oran (%)
Toplam puan – Desen ilk 50	35	%70
Toplam puan – İmgesel ilk 50	41	%82
Desen ilk 50 – İmgesel ilk 50	26	%52

Yapılan karşılaştırma sonucunda, toplam puana göre belirlenen ilk 50 adayın 35'inin desen sınavı sıralamasında da ilk 50 içerisinde yer aldığı, 41'inin ise imgesel sınavı sıralamasında da ilk 50 içerisinde bulunduğu görülmüştür. Bu durum, iki sınavdan elde edilen toplam puana göre oluşan başarı sıralamasının imgesel sınav sıralamasıyla daha yüksek düzeyde örtüştüğünü göstermektedir.

Desen ve imgesel sınavlarının kendi içlerindeki ilk 50 aday listeleri karşılaştırıldığında ise 26 adayın her iki sınavda da ilk 50 içerisinde yer aldığı belirlenmiştir. Bu sonuç, iki sınavın belirli ölçüde benzer adayları öne çıkardığını, ancak aynı zamanda farklı adayların da üst sıralara yerleşmesine olanak tanıdığını göstermektedir.

Bu analiz, iki aşamalı sınav sisteminin adayların farklı yönlerini değerlendirdiğini ve tek bir sınav türüne dayalı sıralama ile karşılaştırıldığında belirli ölçüde farklı sonuçlar üretebildiğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle ilk 50 aday listeleri arasındaki örtüşme oranları, sınav sisteminin aday seçimine olan etkisini değerlendirmek açısından önemli bir gösterge niteliği taşımaktadır.

6. ÖNEMLİ BULGULAR

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda 2025–2026 eğitim-öğretim yılı özel yetenek sınavına katılan 214 adayın desen ve imgesel sınav puanları üzerinden elde edilen bulgular, sınav sisteminin ölçme özellikleri ve aday sıralamalarına etkisi açısından değerlendirilmiştir. Tanımlayıcı istatistikler, korelasyon analizi, güvenirlilik analizi ve ilk 50 aday karşılaştırması birlikte ele alındığında sınav sistemine ilişkin bazı temel sonuçlar ortaya çıkmaktadır.

İlk olarak, sınavların ortalama puanları incelendiğinde desen sınavının ortalamasının 67,67, imgesel sınavının ortalamasının ise 65,41 olduğu görülmektedir. Bu iki ortalamanın ortalaması 66,54 olup, adayların her iki sınavdaki genel başarı düzeylerinin birbirine oldukça yakın olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte varyans değerleri incelendiğinde imgesel sınavın

varyansının (332,56), desen sınavının varyansından (226,14) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum imgesel sınav puanlarının daha geniş bir aralıkta dağıldığını ve adaylar arasındaki performans farklılıklarını daha belirgin biçimde ortaya koyduğunu göstermektedir.

İkinci olarak, iki sınav arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucunda desen ve imgesel sınav puanları arasında $r = 0,72$ düzeyinde pozitif yönlü bir ilişki belirlenmiştir. Bu değer, iki sınavın aday performanslarını önemli ölçüde benzer biçimde yansıttığını göstermektedir.

Üçüncü olarak, iki sınavın birlikte oluşturduğu ölçme sisteminin güvenilirliğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonucunda Cronbach Alpha katsayısı $\alpha = 0,829$ olarak hesaplanmıştır. Bu değer, iki sınavın birlikte değerlendirildiğinde yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip bir ölçme sistemi oluşturduğunu göstermektedir.

Dördüncü olarak, aday sıralamalarının sınav türlerine göre nasıl değiştiğini incelemek amacıyla yapılan ilk 50 aday karşılaştırmasında toplam puana göre belirlenen ilk 50 adayın %70'inin desen sınavı ilk 50 listesiyle, %82'sinin ise imgesel sınavı ilk 50 listesiyle örtüştüğü görülmüştür. Desen ve imgesel sınavlarının kendi içlerindeki ilk 50 listeleri karşılaştırıldığında ise bu iki liste arasında %52 oranında ortak aday bulunduğu belirlenmiştir.

7. TEK SINAV SENARYOSU

Özel yetenek sınavının tek aşamalı olarak uygulanması durumunda aday sıralamalarında oluşabilecek değişimleri değerlendirmek amacıyla mevcut iki sınavlı sistem ile tek sınava dayalı olası senaryolar karşılaştırılmıştır. Bu kapsamda adayların başarı sıralamaları üç farklı ölçüte göre incelenmiştir: iki sınavdan elde edilen toplam puan, yalnızca desen sınavı puanı ve yalnızca imgesel sınavı puanı. Böylece mevcut iki aşamalı sistem ile tek sınav senaryoları arasındaki olası farklılıklar ortaya konulmuştur.

Yapılan analizde toplam puana göre belirlenen ilk 50 aday listesi, desen ve imgesel sınav puanlarına göre oluşturulan ilk 50 aday listeleri ile karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda toplam puana göre belirlenen ilk 50 adayın %70'inin desen sınavına göre belirlenen ilk 50 aday listesinde, %82'sinin ise imgesel sınavına göre belirlenen ilk 50 aday listesinde yer aldığı görülmüştür. Bu sonuç, iki sınavdan elde edilen toplam puanla oluşan sıralamanın tek sınav senaryolarıyla önemli ölçüde benzerlik gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Tek sınav uygulanması durumunda oluşabilecek sıralama değişimleri incelendiğinde, yalnızca desen sınavı puanına dayalı bir sıralama oluşturulması halinde toplam puana göre belirlenen ilk 50 adaydan 15 adayın farklılaşabileceği, buna karşılık yalnızca imgesel sınav puanına dayalı bir sıralama oluşturulması halinde bu farklılığın 9 aday düzeyinde kalabileceği görülmektedir. Bu durum, tek sınav senaryosunda sıralamanın mevcut sistemle ne ölçüde örtüştüğünü değerlendirmek açısından önemli bir gösterge sunmaktadır.

Sonuç olarak yapılan karşılaştırmalar, tek sınav uygulamasının mevcut iki aşamalı sistemle belirli ölçüde benzer sonuçlar üretebileceğini, ancak aday sıralamalarında sınırlı da olsa değişimlere yol açabileceğini göstermektedir. Bu nedenle tek sınavlı bir sistemin değerlendirilmesinde hem sıralama benzerliği hem de ölçülen beceri alanlarının çeşitliliği birlikte ele alınmalıdır.

8. SONUÇ VE ÖNERİLER

2025–2026 eğitim-öğretim yılı özel yetenek sınavına katılan 214 adayın desen ve imgesel sınav puanları üzerinden yapılan istatistiksel analizler, mevcut sınav sisteminin ölçme özellikleri ve aday sıralamalarına etkisi hakkında önemli bulgular ortaya koymuştur. Tanımlayıcı istatistikler, korelasyon analizi, ilk 50 aday karşılaştırması ve tek sınav senaryosuna ilişkin değerlendirmeler birlikte ele alındığında sınav sisteminin işleyişine dair bazı temel sonuçlara ulaşılmıştır.

Öncelikle sınav puanlarının dağılımı incelendiğinde desen ve imgesel sınavlarının ortalama puanlarının birbirine oldukça yakın olduğu görülmektedir. Bununla birlikte varyans değerleri incelendiğinde imgesel sınavın varyansının desen sınavına göre daha yüksek olduğu ve puanların daha geniş bir aralıkta dağıldığı görülmektedir. Bu durum imgesel sınavın adaylar arasındaki performans farklılıklarını ortaya koyma açısından daha geniş bir dağılım sergilediğini göstermektedir.

İki sınav arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucunda desen ve imgesel sınav puanları arasında $r = 0,72$ düzeyinde pozitif yönlü bir ilişki belirlenmiştir. Bu değer iki sınavın aday performanslarını büyük ölçüde benzer biçimde yansıttığını ve adayların bir sınavdaki başarılarının diğer sınavdaki başarılarıyla önemli ölçüde paralellik gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Aday sıralamalarının sınav türlerine göre nasıl değiştiğini incelemek amacıyla yapılan ilk 50 aday karşılaştırması ise mevcut iki aşamalı sistem ile tek sınav senaryoları arasındaki farkları ortaya koymaktadır. Toplam puana göre belirlenen ilk 50 adayın %70'inin desen sınavı ilk 50 listesiyle, %82'sinin ise imgesel sınavı ilk 50 listesiyle örtüştüğü görülmektedir. Bu sonuç, iki sınavdan elde edilen toplam puanla oluşan sıralamanın imgesel sınav sıralamasıyla daha yüksek düzeyde benzerlik gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Tek sınav senaryosu incelendiğinde, yalnızca desen sınavına dayalı bir sıralama oluşturulması durumunda toplam puana göre belirlenen ilk 50 adaydan 15 adayın değişebileceği, yalnızca imgesel sınav puanına dayalı bir sıralama oluşturulması durumunda ise bu değişimin 9 aday düzeyinde kalabileceği görülmektedir. Bu durum tek sınav uygulanması halinde aday sıralamalarında belirli ölçüde farklılık oluşabileceğini göstermektedir.

Bu sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde, özel yetenek sınavının tek aşamalı olarak uygulanmasının istatistiksel açıdan mümkün olduğu görülmektedir. Ancak tek sınavlı bir sistem tercih edilecekse, yapılan analizler doğrultusunda imgesel sınavın mevcut iki sınavlı sistemle daha yüksek düzeyde örtüşmesi nedeniyle daha uygun bir seçenek olabileceği anlaşılmaktadır. Sonuç olarak, yapılan analizler doğrultusunda tek sınavlı bir sisteme geçilmesi mümkündür ve böyle bir durumda imgesel sınavın tercih edilmesi mevcut sıralama yapısına daha yakın sonuçlar üretebilecek bir seçenek olarak değerlendirilebilir. Ancak bu tür bir değişikliğin uygulanması sürecinde, ortaya çıkabilecek sıralama farklılıklarının ve ölçme kapsamının alan uzmanları ve değerlendiriciler tarafından yapılacak kapsamlı bir değerlendirme ile ele alınması, ayrıca sınavın ölçmeyi amaçladığı sanatsal becerilerin hangi kriterler üzerinden değerlendirileceğinin açık biçimde belirlenmesi önerilmektedir.